

tíðindablaðið

sösiáurín

Postamaga 76,
3800 Argir,
telefon 11820

Útgavari: píf sösiáurín

Fyrirkastráðgjafi og blaðstjórnari: Tófrinn Smith (ábyrgd)

Blaðhöfð: Hægel Djarhuus, Dagny Joensen, Jóhann Mortensen og Jan Müller

Lýsingar: Árni Joensen

Úppáttung: píf sösiáurín. Prent: píf pressan 1981

oddagrein

HJÁ DIMMALÆTTING og Sambandsflokkinum er einki ovboðið. Øll minnst vit ágangin frá teimum, tá Sambandsflokkurin var uttan fyrri landsins stýri. Eitt av teimum stóru málanum var tá henda egiliga uttanlandsskuldin, sum fyrri ein og hvønn prís mátti minkast. Hetta skuldi Sambandsflokkurin syrgja fyrri, um hann kom í landsstýrið. Og tað kom hann.

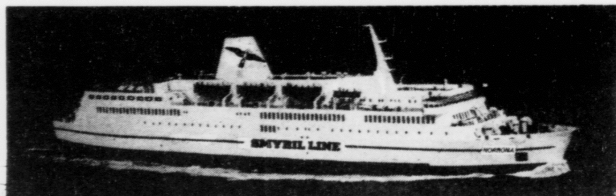
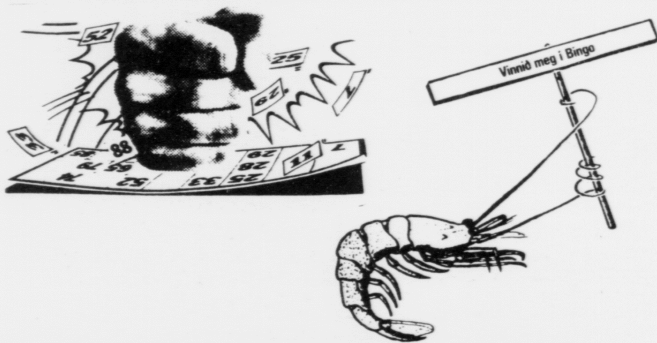
HVAT ER síðani hent við uttanlandsskuldini? Seinasta árið fyrra landsstýrið sat var 1980. Tá borgarliga landsstýrið kom til var uttanlandsskuldin 1083 miljónir. Árið eftir — t.v.s. annað árið hjá hesum landsstýrinum — var uttanlandsskuldin 1358 miljónir. Í fjør var uttanlandsskuldin komin upp um 1600 miljónir, og nú — triðja árið hjá hesum úrmælingum Sambandsflokksins í Tinganesi — vænta menn, at henda sama uttanlandsskuld kemur langt upp um 2000 milj. — kanska upp í 23–2400 miljónir.

SIGAST MÁ, at her er munur á orðum og gerðum Sambandsflokksins. Og hóast tað smæðir

sama Dimma seg ikki við at taka hesa uttanlandsskuldina upp á tunguna sum prógv fyrri, hvussu illa undanfarna landsstýrið hevur stýrt.

DIMMALÆTTING vísir á í oddagreinin hósdagin, at tá Javnaðarflokkurin ráddi fyrri borgum, syrgdi hann fyrri at vaksa um uttanlandsskuldina hóast vælferðartíð var. Tað, sum Dimmalætting gloymir, er, at orsøkin til vælferðartíð okkara í sjeitiárunum var, at tað, við skilagóðari stýring m.a. — takkað verið Javnaðarflokkinum — eydnaðist at seta fleiri arbeiðsskapandi virki á stovn og fáa skip til landið. Hetta kostaði sjálvandi pengar. Hevur tú ikki pengar, mást tú læna, og tað gjørdur teir. Um fyrra landsstýrið ikki hevði lænt tað, teir læntu, var ikki henda vælferðartíð í Føroyum sum Dimmalætting sipar til. Og hetta hevur fyrrverandi formaður í Búskaparráðnum eisini sagt í samrøðu við Sösiáurín.

HINVEGIN mugu vit nú harmast um, at uttanlandsskuldin ongan tíð hevur vaksið so nógv sum nú — háast fløgurnar í vinnuskapandi virkir ikki eru tað stórar. Fyrr fór uttanlandsskuldin eina og aleina til arbeiðsskapandi virkir. Nú fer hon eisini til forbrúk. Og tað í ólukku máta.

9

13

87

VARSINGO 73

VARSINGO 73

VARSINGO 73

Skal alt ljósið í landsuðri liggja

Essa Arge, yvirlækni á Landssjúkrahúsinum, hevur biðið um at fáa hesa greinina í Sösiáurín, sum hevur viðgjørt ætlanirnar um útbygging av føroyska sjúkrahúsvirkinum rættuliga gjølliga

Nú hevur kjak um sjúkrahúsvirkið Føroya tikið seg upp aftur.

Hetta kemst helst av, at politikararnir um stutta tíð skulu taka avgerð um, hvat teir vilja við tí føroyska sjúkrahúsvirkinum og kanska serliga um hvørt Landssjúkrahúsið ella Ríkis-hospitalið í Keyppmannahavn skal verða tað centralla sjúkrahúsið í Føroyum.

Millum ár og dag er mangt sagt og skrivað um sjúkrahúsvirkið í Føroyum. Av tingins røðarpalli segði ein tingmaður: Eingin útbygging skal fara fram á Landssjúkrahúsinum fyrr enn sjúkrahúsin í Klaksvík og Tøroyr eru komin minst upp á hædd við Landssjúkrahúsið.

Og einaferð stóð sum viðmerking í Løgtingsins fíggjarlóg, at øll viðgerð í ortopædi skuldi gerast á og frá Klaksvíkar Sjúkrahúsi.

Í seinastuni hava serliga politikarar úr Norðoyggjum úttalað seg um sjúkrahúsvirkið og seinasta yvirskriftin hjá Vilhelm Johannesen er: Sjúkrahúsið og yvirlæknin komin, so nú er náttúrligt at jatta pening til tól og stovr.

Í Sösiáurín hevur Jan Müller havt viðtalu við sjúkrahússtjóra J. A. Sørensen, og skulst eir báðir hava tækk fyrri teirra sakligu viðgerð av málinum.

Føroyar eru so mikið smáar bæði í vidd og í fólkatali, at nóg mikið er við einum so væl sum gjørligt útgerðum sjúkrahúsi, og tá er mest náttúrligt, at heviðssjúkrahúsið liggur í mið Føroyum,

men av geografiskum og traditionellum grundum er gótt at hava eina minni sjúkrahús í Klaksvík og eina á Tøroyri nekurlunda sum tey eru nú, tá Klaksvíkar Sjúkrahús hevur gjørt 1. byggistig og Tøroyrar Sjúkrahús hevur fingið nakað tað sama.

Tað er kanska skiljandi, at teir lokalu politikararnir royna at skaffa so nógv arbeiðsplass sum gjørligt til sín egnu valdemir, men allir lögtingsmenn máttu verið so mikið at sær komnir, at teir ikki lata tað ganga út yvir sjúkrahúsvirkið, tað kundu verið so nógv onnur umráði, har tað var meiri rimiligt at drigi til sín uttan at tað nervaði tað endaliga úrsliti.

Vit vita øll, at tað er ómetaliga dýrt at reka heilsu- og sjúkrahúsvirkið, men hvi gera tað so nógv ferðir dýrari enn neyðugt, tá vit litla og ongan fyrimun fáa burtur úr, kanska heldur hinvegin?

Vit mugu siggja í eyguni, at Danmark fer ikki áhaldandi at gjalda fyrri okkum, fyrri ein part, tí teir ikki hava ov góð ráð sjálvir, men fyrri mesta partin, tí teir ikki vilja gjalda fyrri tann orskap, sum í dag frá ávisum síðum er ætlað um at fara fram. So frægt duga danir á at skyna.

Tað hevur verið nokk so nógv tosað og skrivað um ortopædi í Føroyum. Onkuntíð havi eg sagt, at tað hevði verið nóg mikið arbeiði til tveir ortopædar í Føroyum. Tað vísir seg meira og meira, at tann metingin var beinrakin.

Vit hava í dag eitt stórt problem av sjúklingum við ringum mjadnum, kneum og discusprolapsum, sum als ikki verða skurðviðgjörðir í Føroyum í dag, tí vit ikki hava útbygvar læknar til hetta arbeiði í dag. Á Ríkis-hospitalinum í Keyppmannahavn er um 3 ára, ja 3-ára biðitíð fyrri at sleppa inn og hesi fólk hava ofta pinu bæði dag og nátt.

Umvegin hava vit fingið hjálpt nekrum av hesum sjúklingunum á Landssjúkrahúsinum, og tibetur tykja vit at kunna hjálpa teimum flestu, sum biða, komandi summer. Eisini á øðrum økjum innan ortopædi og skaðaviðgerð havið vit havt ein slíkan ortopædisk útbygvar lækna fyrri neyðini. Her hugsi eg serliga um tey illa læstaðu, sum ofta eru ung fólk, og ofta samstund hava brúk fyrri øðrum serútbúgvnum læknar — aðrir skurðlæknar (narkosu- og rentgen- medisinar- laboratorii).

Eisini meti eg, tað er gald at hava trý sjúkrahússtýri innan sama sjúkrahúsvirki, serliga tá tað er so lítið sum tað føroyska sjúkrahúsvirkið.

Visitationin, t.v.s. gera av hvar sjúklingurin skal viðgerast og hvar møgulega skal fara av landinum til viðfarið viðgerð, eigur eisini at midsavast.

Tí vil eg heita á lögtingspolitikararnar at lurtu eftir ráðleggingarnevndini fyrri sjúkrahúsvirki Føroya í hevdshetitinum, men ikki tá teir skriva at ortopædin fyrirbils eigur at fara fram á Klaksvíkar Sjúkrahúsi. Ortopædi kann fara fram á Klaksvíkar Sjúkrahúsi, men eigur so sanniliga eisini at fara fram á Landssjúkrahúsinum og verða framd av einum serlækna í ortopædi, sum er settur við Landssjúkrahúsið.

At enda vil eg eisini heita á lögtingspolitikararnar um at loysa rektarheimsspurningin so skjótt sum gjørligt eisini í Havn, so Landssjúkrahúsið kann virka eftir sín ætlan nú tann primæra læknatanastan (kommunulæknar, heimsjúkkrasystarar, jarðamóðirskipan o.s.fr.) er farin at virka.

Sjálvur vil eg ikki at alt ljósið í landsuðri skal liggja, men at vit skulu taka ábyrgd fyrri okkum sjálvum so langt sum til ber, men við skili.

Pappirsleys fáa meiri fólkapensjón

Sambært kunngerðingina frá Almennastovni um almannaveitingar fáa nú tey pappirsleysu »hjúnini« kr. 1279,— meira um mánaðin ella kr. 15.336,— um árið, enn hini lógliga giftu hjúnini.

Góðu lögtingsmenn! Kunna tit ikki broyta lógina soleiðis, at hjún, ið eru lógliga gift, ikki verða snýtt fyrri omanfyrinevnda pening? Lesið bara lýsingina um almannaveitingarnar, so

siggja tit, at hetta er beint útroknað: at tey, ið liva saman sum »gásaper«, fáa yvir 15.000,— kr. meira í fólkapensjón um árið, tá ið tey eru 67 ár o.s.frv.

Ein flott árlig premia!
Argur

Hví bara menn at kjakast um fosturtøku

Tá vit løsu lýsingar í bløðum um ætlaðan panelfund um m.a. evnið »fosturtøku« kjakaðust vit um hetta. Vit komu til ta niðurstøðu, at ein sovorðin fundur, har paneluttak-

ararnir einans vóru menn, kundi ikki vera álvara.

Men tá hesin fundur gjørdist veruleiki, harmaðust vit. Hvar var høvudsponsurinn: kvinnan! Er hetta evnið ikki álvar-

samari enn so? Vónandi taka kvinnurnar hetta grova mistak í álvara.

Og vónandi taka fundarfyrirleikarnir tað til eftirlýktar.

M. & G.